

До Председателя на Научното жури
при Медицински университет- Варна,
назначено със заповед на
Ректора на МУ- Варна № Р-109-190/26.04.2018 год.

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р ЕКАТЕРИНА БОЯНОВА СОФТОВА-ЗЛАТАРОВА, дм,

специалност патоанатомия и цитопатология

ОТНОСНО: Обявен конкурс за заемане на Академична длъжност „Професор“ в област на висше образование 7. „Здравеопазване и спорт“, по професионално направление 7. 1. „Медицина“, Научна специалност „Патологоанатомия и цитопатология“ за нуждите на Факултет по Фармация, Катедра по „Предклинични и клинични науки“ при Медицински университет- Варна, обявен в ДВ бр.24 от 16.03.2018 год.

1. Сведения по процедурата:

С решение на Факултетния съвет на Факултет „Фармация“ по протокол № 13/16.04.2018 год и със заповед на Ректора на МУ-Варна № Р-109-190/26.04.2018 год. съм определена за външен член на Научното жури, а със заповед № р-109-351 /05.06.2018 год. съм избрана да изготвя становище по процедурата за придобиване на Академична длъжност „Професор“ в Катедрата по „Предклинични и клинични науки“ във Факултета по Фармация при МУ- Варна.

За участие в горепосочения конкурс за „Професор“ са подадени документи от един кандидат- доц. д-р Мария Ангелова Цанева, дм, доцент в Катедра по „Предклинични и клинични науки“ към Факултета по Фармация при МУ-Варна.

Получих в срок всички необходими документи за изготвяне на становището, което е съобразено с изискванията на Закона за развитие на Академичния състав в Р.България /ЗРАСРБ/, Правилника за приложението му и Правилника на МУ - Варна.

2. Кратки биографични и професионални данни за кандидатката:

Доц. Мария Ангелова Цанева е родена на 24.02.1955 год. в с. Севар, обл.Разград. Завършва средното си образование през 1973 год. в ПГ „Н.Й.Вапцаров“ в Разград, с профил „Изчислителна математика и програмиране“. През 1973-1979 год. следва и завършва Висше медицинско образование във ВМИ-Варна.

През периода 04.09.1979- 01.07.1982 год. работи като ординатор в Отделението по патоанатомия при Окръжна болница-Разград; от 01.07.82 до 11.02.1983 год. е назначена за асистент в Катедрата по патоанатомия при ВМИ-Варна. От 11.02.83 г.-

19.01.1984 год. е ординатор в Отделението по патология при Окръжна болница-Разград, след което от 19.01.84- 31.07.84 год. е Зав. патологично отд. в Районна болница- Кубрат. Следват няколко години- от 31.07.84-01.09.2007 год., през които след конкурс е назначена в Тракийски Университет, МФ – Стара Загора, Катедра по патология, като отначало- през 1984 год. е асистент, през 1987 год. е повишена в ст. асистент, и през 1991 год. - в главен асистент в Катедрата. През 1999 год. придобива ОНС „Доктор“ след успешна защита на дисертация пред СНС по морфология-София, на тема: „Морфофункционално състояние на ендокринните клетки на стомаха при някои форми гастрити / НР- асоцииран гастрит, реактивен гастрит при дуоденално-гастрален рефлукс и остър експериментален гастрит с ацетилсалицилова киселина“.

От 01.09.2007год. доц. Цанева е избрана за доцент по Обща и Клинична патология към Ф-та по „Дентална медицина“ при МУ-Варна, а по-късно преминава като доцент в Катедрата по „Предклинични и клинични науки“ към Факултета по „Фармация“, където работи понастоящем. От м.март 2017 год. доц. Цанева е Началник Клиника по Обща и Клинична патология при УМБАЛ „Св.Марина“ ЕАД-Варна.

Доц. Цанева е с придобита специалност- по патология - Диплома № 30189/1.06.1986 год, от МА-София, и професионална квалификация по Здравен мениджмънт с удостоверение № 099-33/01.04. 2013 год. Има и педагогическа квалификация на обучители от лечебни заведения № СДО-99-587/28.12.2012 год.

Доц. Цанева е член на Българското Дружество по патология и член на БЛС. Участва като член на Научния медико-биологичен съвет при МУ-Варна, на Факултетния съвет и на Програмния съвет на Факултета по Фармация. Доц. Цанева е член на и на няколко комисии- Комисия по допускане до участие за прием на редовни и задочни докторанти в МУ-Варна, на общоболничната Онкологична комисия, Онкологичната комисия по хематология и Онкологична комисия по детска онкохематология. Освен изброените, тя е член на Националния Експертен борд по невроендокринни тумори на гастро-интестиналния тракт и на Националния Експертен борд по невробластом.

3. Оценка на количествените и качествени научни показатели:

За участие в обявения конкурс за „Професор“ доц. д-р Мария Цанева се представя с общо 201 научни труда, от които 102 /50,75%/ преди присъждане на АД „Доцент“, включващи 70 пълнотекстови публикации, именно: 1 автореферат на дисертация за присъждане на научна степен „дм“; 13 публикувани статии в чуждестранни научни списания; 53 публикувани статии в български научни списания и сборници; написани в съавторство 3 глави в учебници и ръководства. Реални публикации до заемане на АД „Доцент“ представляват и отпечатаните от участия в научни форуми 11 резюмета в чуждестранни научни списания и 21- в български научни списания. Изброените публикации не подлежат на рецензиране в рамките на настоящия конкурс, но дават по-цялостна представа за научните интереси и качества на кандидатката.

В настоящия конкурс за „Професор“ доц. Цанева участва с 99 /49,25%/ научни труда, които са написани след конкурса за „Доцент“ , и включват:

- 55 реални публикации, от тях:
- 7 публикации в чужбина, приравнени на монография /от тях 4 с IF и 3 без IF/
- 1 публикация в българско списание с IF
- 38 публикации в български научни списания и сборници без IF
- 2 публикации в чуждестранни научни списания с IF
- 4 публикации в чуждестранни научни списания без IF
- 3 глави написани в съавторство в учебници и ръководства

Представени са и 44 научни съобщения, изнесени на български и международни форуми с публикувани резюмета, което се приема за научна активност, разпределени съотв:

- 34 публикувани резюмета на доклади в национални научни списания от научни форуми в България
- 10 публикувани резюмета на доклади в чуждестранни научни списания от научни форуми в чужбина – от тях 3 с IF и 7 без IF

От реалните публикации в списания и сборници доц. Цанева е:

- Единствен /самостоятелен / и първи автор - в 9 / 17,31% / статии
- Втори автор- в 20 / 38,46% / статии
- Трети и пореден автор- в 23 /44,23% / статии
- Участия в учебници и ръководства- първи автор и съавтор- в 1 учебник
- втори автор и съавтор - в 2 ръководства

Доц. Цанева е участвала в 22 национални, и национални с международно участие научни прояви и в 6 международни форума, с общо 44 научни съобщения; с публикувани резюмета като първи автор е в 6 /13,64%/ , втори- в 7 /15,91%/ и трети и пореден автор- в 31/ 70,45%/ научни съобщения; от тях на български език са публикувани 34 и на английски език- 10 научни съобщения.

От представеното научно творчество / общо 201 научни труда преди и след заемане на АД „Доцент“/ регистрираните наукометрични показатели са много високи, и имат следния обобщен вид:

- цитирани научни трудове- 174 пъти в **чуждестранни медицински източници**.
Справката за цитиранията е изготвена в БИО на Библиотеката на МУ-Варна въз

основа на автоматизираната информация от международните база данни Web of Knowledge, Scopus и Google Scholar.

-общ IF фактор – **35,631**, разпределен съотв. от публикации в списания - 16,489;
от резюмета в списания - 19,142

Справката за IF е осъществена в БИО на Библиотеката на МУ-Варна

- **H – index Google Scholar 8**

Справката е осъществена въз основа на автоматизираната информация от чуждите бази данни Scopus, Web of Science и Google Scholar.

4. Оценка на научно-изследователската дейност и научните приноси

Научните интереси на доц. Цанева са разностранни, но с определено предпочитание и насоченост за изследователска работа в областта на стомашната патология, към каквато тя още в началото на своята академична кариера проявява вкус, определящ и избора на дисертационната тема, посветена на:

„Морфофункционално състояние на ендокринните клетки на стомаха при някои форми гастрити / НР-асоцииран гастрит, реактивен гастрит при дуоденогастрален рефлукс и остър експериментален гастрит с ацетилсалицилова киселина“ - дисертационен труд за придобиване на ОНС „Доктор“ през 1999 год.

Използвайки комплексен морфологичен анализ, чрез прилагането на разнообразни методи- хистохимичен, имунохистохимичен, ЕМ и ИЕМ в изследването на стомашните ендокринни клетки при различни състояния на увреда, доц. Цанева прави задълбочени изводи по отн. установяването на водещите механизми в морфогенезата на хроничните гастрити, както и ролята на ендокринните клетки от чревен тип в огнищата на интестинална метаплазия за развитието на обща адаптационна трансформация към лигавица от чревен тип. Определен принос с методичен характер, даващ възможност за задълбочено проучване на дифузната ендокринна система, е приложената от авторката полуколичествена методика за оценка на морфофункционалното състояние на стомашните ендокринни клетки, чрез въведени индекси на наситеност и запълненост на гранулите.

Цялостната научно-изследователската дейност на доц. Цанева е ориентирана в няколко направления, като научните трудове представляват разработки в различни области на експерименталната и клинична патология. От общ брой 52, системните проучвания са 38 /73,08%/, научните обзори са 10 / 19,23% / и 4/7, 69%/ са казуистики. Значителна част от публикациите са в колаборация със сътрудници от различни катедри, като прави изключително добро впечатление фактът, че доц. Цанева обръща поглед и проявява интерес към напоследък като че ли „неглижираните“ експериментални проучвания в/у животни, позволяващи прилагането в условията на остър и хроничен опит на различни вредно действащи фактори от околната среда, и

даващи възможност за проследяване на развиващите се при патологични условия биохимични, имунологични, структурни и др. промени в организма.

Представените за рецензиране научни трудове на доц. Цанева, разработени след заемането на АД „Доцент“ могат да бъдат класифицирани в следните групи:

1. Изследване на ефектите на мелатонина върху черен дроб и стомах при експериментален модел на изгаряне;
2. Проучване на ролята на S-adenosylmethionine /S-AdoMet/ при експериментален модел на метаболитен синдром, индуциран от високо фруктозна диета
3. Туморната патология, главно на храносмилателния тракт
4. Експериментални проучвания на ефектите на воден извлек от листа и водно-етанолов извлек от дървесина на смрадлика в експериментални модели на чернодробна токсичност и улцерогенеза при плъхове
5. Изследване ефектите на сок от арония при експериментален модел на улцерозен колит
6. Сборна група „Други“ публикации, включващи разнородни научни теми, редки случаи от клинично-морфологичната практика, учебници и ръководства, обзорни статии в съавторство с други специалисти.

I. По първата тематична група, в представените за равностойни на монографичен труд статии / № 1М, 2М, 3М, 4М, 5М и 7М /, при експериментален модел на изгаряне върху опитни животни са проследени структурните и биохимични промени, развиващи се в отдалечени от мястото на увреда органи като черен дроб и стомах. Проведените системни проучвания са насочени към изясняване на връзката между оксидативния стрес и морфологичните промени в черния дроб, и на участието на системния възпалителен отговор в структурните промени в черния дроб. Ценна информация относно съдбата на чернодробните и стомашни клетки дава проследяваното съотношение на двата основни, отговорни за апоптозата протеини Вах и Bcl2, определени чрез полуколичествената оценка на имунохистохимичната им експресия. Несъмнен принос в разработките е проведеното за първи път изследване на ензима HO-1 /хем-оксигеназа-1 / в стомах при термична травма, за който ензим е известно, че има протективна роля при оксидативен стрес, но все още данните относно ролята му при изгаряне в черния дроб са противоречиви. Особено ценен е приносът с оригинален и методологичен характер, отнасящ се до въведената полуколичествена оценка на тъканната експресия на редица протеини, участващи в липидната пероксидация, в апоптозата и антиоксидантната защита/ за първи път доц. Цанева въвежда този метод за оценка интензивността на имунохистохимичната реакция в нейния дисертационен труд /.

Безспорно изследователски интерес в разработките представляват данните, спомагащи за изясняване на механизмите на протекция на мелатонина върху придобилите проапоптотичен фенотип чернодробни и стомашни клетки, лежащ в основата на алтерацията им при термична травма. Модулирайки инфламаторния отговор и апоптозата в тези органи при изгаряне се установява, че мелатонинът понижава оксидативния стрес, води до инхибиране на системната възпалителна реакция и индуциране на антиапоптотичния протеин Bcl2- факти, даващи основание той да бъде включен успешно в борбата срещу тъканната деструкция при изгаряне. В този дух принос с научно-приложен характер е откриването на нов механизъм на антиоксидантна защита на мелатонина в условията на термична травма, изразяващ се в подобряване на индуцираните от нея увреждания чрез стимулиране на HO-1 и активиране на Nrf2 сигналния път. В обзорна статия с елементи на монографичен труд, наред с подробното представяне на механизмите, водещи до чернодробна дисфункция, алтерация или клетъчна смърт в условията на термична травма, се акцентира върху механизмите на протекция, осъществявани от мелатонина, и възможности за неговото клинично приложение в борбата срещу тъканната деструкция.

Извън посочените за равностойни на монографичен труд, в няколко публикации /№ 8II, 16II, 20II-22II; 28II;39II, 41II и 42II/ са проучени морфологичните промени и апоптозата в стомаха и е изследвана имунохистохимично експресията на някои чернодробни ензими. В статиите принос с научно-приложен характер е доказаната роля на системния възпалителен отговор за тъканната алтерация при изгаряне и ефектите, получени от прилагането на мелатонина, изразяващи се в модулиране на системния възпалителен процес и редукция на оксидативния стрес.

II. Втората тематична група е представена от публикации, свързани с проучвания относно ролята на S-adenosyl-L-methionine / S_{AMe} / при експериментален модел на метаболитен синдром /МС/, индуциран от високо фруктозна диета / № 6M и 36II /. Проследени са конкретно промените в черния дроб, тъй като неалкохолното чернодробно увреждане е един от компотентите на метаболитния синдром. В двете публикации са представени оригинални данни с важен теоретичен и приложен характер за оксидативния стрес, за хепатопротективния ефект на S-аденозилметионина, и съдовото възпаление при метаболитен синдром. Принос в разработките с оригинален и методологичен характер е извършеният комплексен морфологичен, ИХХ и биохимичен анализ на черен дроб от плъх при МС, индуциран от ексцесивна фруктозна диета. При този модел е установена за първи път хепатопротективната роля на S_{AMe} върху чернодробна стеатоза. С научно-приложен характер е установеният нов механизъм на протекция на S_{AMe} върху черния дроб, изразяващ се в индуциране на HO-1, водещо до разкриване на нови възможности за превенция и терапевтично повлияване на неалкохолната чернодробна болест.

III група- изследвания в областта на туморната патология.

Основната част от разработките на доц. Цанева са посветени на туморите на храносмилателния тракт, и най-вече на невроендокринните тумори и стомашния карцином. Изследванията върху невроендокринните тумори в храносмилателния тракт са продължение на научните разработки за придобиване на ОНС „Доктор“ и НЗ „Доцент“. За първи път в дисертационния труд и последвалите след това разработки е осъществено комплексно морфологично проучване на стомашните ендокринни клетки и е доказано участието им в патогенезата на гастрита, свързан с НР-инфекцията и ДГР, а също така и на уврежданията, развиващи се при експериментално въздействие с ацетил-салицилова киселина. За първи път е осъществена комплексна и сравнителна оценка на панел от невроендокринни и епителни маркери при диагностиката на НЕТ.

От практическо значение за диагностиката и клиничната практика е издаденото ръководство за диагноза и класификация на гастроентеропанкреатичните НЕТ /със заглавие „Поведение при торакални и гастроентеропанкреасни НЕТ“, като на стр.45-50 е обърнато специално внимание на критериите за верификация и стадиране на НЕТ, и прогностичните критерии за преживяемост на пациентите. В „Море“, 2012; Арт Трейсър ООД, ред. Д.Калев, ISBN 978-954-92957-4-0.

Не по-малко внимание и интерес заслужават разработките, **посветени на стомашния карцином**, и свързаните с тях приноси с оригинален, методологичен и научно-приложен характер / 3II, 5II и 10II /. За първи път е доказано, че дифузният тип стомашен карцином в хода на туморната прогресия придобива невроендокринен фенотип, индуциран от туморната строма. Принос с оригинален и методологичен характер е определянето на хистогенезата и профила на слюзната секреция при стомашния карцином чрез прилагането на комплекс от морфологични, имунохистохимични и електронно-микроскопско изследвания.

Доц. Цанева участва в разработки, свързани с изследванията на **миелопролиферативните неоплазми** /№ 9II, 14II, 24 II/. За първи път у нас се прави опит да се открие взаимовръзка м/у JAK2-мутационния товар, степента на ангиогенеза в костния мозък и степента на костномозъчна фиброза, характерни за хроничните МПН, и клиничните им прояви при отделните нозологични единици. Разгледани са диагностичните критерии и морфологичната характеристика на костния мозък при класическите Ph- отрицателни миелопролиферативни неоплазми, съгласно последната ревизия на СЗО от 2016 год.

Принос с научно-приложен характер, **свързан с карцинома на простатата** /№ 4II /, е извършеният сравнителен анализ на диагностичната стойност на хистологичните критерии на карцинома при оценка на минимална неоплазма в жлезата.

От статиите, посветени на изследвания в областта на **щитовидния карцином** / № 19II /, безспорно заслужава внимание осъщественият за първи път **сравнителен**

анализ на експресията на СК19 в туморната тъкан на папиларния карцином с морфологични промени в съседни, нетуморни зони, както и определяне на туморната микроваскуларна плътност, играеща роля при растежа и капацитета на тумора за метастазиране.

IV група-научни трудове, посветени на експерименталните проучвания на смрадликата /Cotinus coggyria /; / № 11II- 13II; 35II; 376II; 43-44II /.

В духа на афинитета на доц. Цанева към експерименталните проучвания са и тези, осъществени с нейното активно участие, и посветени на изследване ефектите на воден извлек от листа, и водно-етанолов извлек от дървесина на **смрадлика в експериментални модели на чернодробна токсичност и улцерогенеза при плъхове**. За първи път е осъществено сравнително и комплексно морфологично и биохимично изследване на воден извлек от листа и водно-етанолов извлек на дървесина от смрадлика в/у органи като стомах, черен дроб, бъбреци и мозък в условията на остър и подостър опит. За първи път е доказан гастропротективният и хепатопротективният ефект на водно-етаноловия извлек от дървесина на смрадлика; за първи път е изследван ефектът на воден извлек от листа на смрадлика, като са определени продължителността на третиране и необходимите концентрации, имащи важно значение и предпоставка за провеждане на клинични изпитания при хора. За първи път е доказано, че водният извлек от листа на смрадлика редуцира белезите на депресия, няма седативен ефект и не предизвиква моторна дискоординация.

V група-научни трудове върху проучване ефектите на сок от арония в експериментален модел на улцерозен колит, предизвикан при третиране с тринитробензен-сулфонова киселина /TNBS/. /18II, 45II /.

Изследванията в тази група са насочени към създаване на експериментален модел на IBD и оценка на морфологичните промени при различни концентрации на TNBS, с оглед проучване патогенезата на заболяванията, тестване на нови терапевтични средства, вкл. сравняване на ефекта от приложението на аронията с този на стандартно използвания при лечение на IBD сулфасалазин. Принос с методологичен характер е осъщественият сравнителен макроскопски и микроскопски анализ на индуцирания с различни концентрации от TNBS-колит. С научно-приложен характер е доказаният макроскопски и хистологично благоприятен ефект на сока от Арония TNBS колит- ефект, сравним и дори по-добър от този на сулфасалазина.

VI- сборна група от публикации върху експериментални разработки, изследвания с клинична насоченост; учебници и ръководства, обзорни статии в съавторство с други колективи.

В тази група са включени публикации, чиито приноси са свързани с експериментални проучвания в/у мозък и бели дробове при хипобарна хипоксия, с доказана роля на HO-1 при предизвикан от хипобарна хипоксия оксидативен стрес /№

17II/; проучване на болестта на Wipple /№ 15II/; обзорни статии в/у колоректалния карцином / № 25II, 26II/; обзорни статии в/у карцинома на гърдата / № 29II,30II; 31II;23-24II/.Принос с практически значение в трудовете, посветени на гърдата, е направеният, **липсващ в научната литература у нас обзор** и анализ на съвременните виждания върху нормалната структура и функция на стероидните хормонални рецептори в млечната жлеза и действието им като транскрипционни нуклеарни фактори и регулатори във физиологичните процеси. Разгледани са основните клиничко-морфологични параметри на карцинома на гърдата, и са представени отделните молекулярни субтипове, с техните различия по отношение прогнозата и предиктивното им значение.

В сборната група са включени няколко казуистики, отнасящи се до рядък тумор – на Gruber- Frantz в панкреаса, херпетиформен дерматит / болест на Duhring /; и др. / № 7II, 23II, 27II и 40II /.

Анализът на научната дейност на доц. Цанева показва, че тя е многообхватен, завършен и прецизен изследовател. Голяма част от трудовете ѝ имат потенциално практическо значение. Особено важен е фактът, че тя успешно колаборира с други специалисти при решаване на поставените цели и задачи.Ползвайки голям набор от съвременни подходи и високо информативни методи, тя се домогва до много сериозни, с теоретична и практическа стойност приноси, които са обобщени в добре обоснована авторска справка.

Представената научна продукция е напълно достатъчна по обем за участие в конкурса, и отговаря на приетите критерии в МУ-Варна.

Доц. Цанева е участвала като изпълнител в редица изследователски проекти към фонд „Наука“ при МУ-Варна и фонд „Научни изследвания“ към МОН; рецензент е на научен проект към Фонд „Наука“ при МУ-Плевен. Ползва английски и руски език, има изключително добра компютърна грамотност /Word XP, Excel / . Доц. Цанева е научен редактор на 6 обзорни статии в монографията „Ендокринология на рака на гърдата“, издателство „Парадигма“, София, 2017; стр.221- 292; ISSN 978-954-326-308-0.

5. Учебно-преподавателска дейност

Доц. Цанева е утвърден преподавател, чиято академична кариера започва през 1982 год с назначаването ѝ за асистент в Катедрата по ПА при ВМИ-Варна. Общият ѝ преподавателски стаж е близо 35 год /34г 3 мес към 29.03.2018 год/. Преминава изкачвайки се през всички стъпала на преподавателската дейност- води практически упражнения при пълна учебна натовареност, СИД, лекции, семинари и др. След избора за „Доцент“ през 2007 год, провежда пълни лекционни курсове и последователно обучава студенти от III и IV курс на Ф-та по Медицина, II и III курс на Факултета по Дентална медицина, II курс на Ф-та по Фармация, II курс акушерки и сестри от Факултета по Обществено здравеопазване и на филиалите в Сливен, Шумен и В. Търново; II курс помощник- фармацевти в МК при МУ-Варна. Нейната учебна

натовареност е била винаги над нормата, като през последните 4 години нараства от 126 часа за 2013/2014 год, през 130 часа за 2014/2015 год; 143 часа за 2015/2016 год, и стига до 173 часа през 2016/2017год. / при норматив за 2013, 2014 и 2015год. от 110 часа, като от 2016 год. нормативът ѝ като Ръководител на Катедра по Предклинични и клинични науки във Факултета по Фармация при МУ-Варна е 126 часа. Всичко това е доказателство и показва, че аудиторната учебна натовареност е напълно достатъчна за участието ѝ в настоящия конкурс.

Доц. Цанева участва като автор и съавтор в учебника по Обща патология, том 1, пето преработено издание за студенти-медици; съавтор е и в две практически ръководства. Написаните от нея раздели са в съответствие със съвременните програмни насоки за обучение по патология, задълбочено и компетентно оформени и добре онагледени. Като лектор доц. Цанева показва широка осведоменост по проблемите, задълбоченост, прецизност и висок професионализъм. Това е причина да се ползва с уважение и авторитет както пред студентите, така сред колегите си. Тя прилага и насърчава прилагането на нови методи в обучението по патология. Умее да предава своя опит и знания, с което е ценен от студентите, специализантите и докторантите преподавател. Отговаря за теоретичното и практическо обучение на 6 специализанти в Клиниката по Обща и клинична патология към УМБАЛ „Св.Марина“- Варна, като 2-ма от тях са вече с придобита специалност. Ръководител е на 5 докторанта, от които има защитени 2 дисертации. Участва в провеждането на основен курс по Клинична патология в Катедрата и в диагностичните семинари към основните курсове по хематология. От 2015 год. е член на Държавната комисия за присъждане на специалност по Обща и клинична патология. Доц. Цанева има натрупан значителен опит в разработването на учебни програми по преподаваната дисциплина и в администрирането и ръководството на учебния процес в Катедрата. Участва в изработването на учебна програма, включена в учебния план на специалност „Фармация“ за студенти от II курс и актуализирана по Проект BG 051P0001-3.1.07-0046 „Актуализиране и апробиране на учебните програми и планове на Ф-та по Фармация при МУ-Варна в съответствие с потребностите на фармацевтичния бизнес и изискванията на пазара на труда по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“, Европейски социален фонд.

6. Лечебно-диагностична дейност

През целия си над 38 год. трудов стаж доц. Цанева е била пряко ангажирана в диагностичната дейност. Работила е като ординатор, асистент и в последствие доцент към Катедрата по патология, а от м.март 2017 год е Началник клиника по патология при УМБАЛ „Св.Марина“ Варна. В работата си е с чувство за отговорност, отлично работи в екип. Осъществява контролна функция върху цялостния диагностичен процес чрез анализ на резултатите от биопсихните изследвания, аутопсинната дейност, участия в различни болнични комисии. С цел подобряване качеството на ПАД е

изнасяла редица доклади на научни форуми и семинари. От 2017 год. доц. Цанева е внедрила в Клиниката OLGA и OLGIM- системите за оценка на хроничните гастрити и определяне прогнозата на пациентите при щипкови ендоскопски стомашни биопсии. През 2016 год. се включва в изработване на предложения за стандарт по клинична патология на туморите на храносмилателната система. Доц. Цанева прилага умело широк спектър от съвременни морфологични и др. изследвания, като поддържа високо нивото си на компетентност, участвайки в обучителни семинари за модерни автоматизирани и мануални техники и диагностика.

7. Лични впечатления

Познавам доц. Цанева от 1982 год, когато бе назначена като асистентка в Катедрата. Винаги съм се възхищавала на нейната творческа енергия , последователност и стремеж към професионално усъвършенстване и утвърждаване. През годините тя доказва, че наред с нейното трудолюбие, системност и прецизност, има дарбата да си поставя и решава сложни изследователски задачи. Доц. Цанева е изключително етична и коректна към колегите си; включва се винаги активно в инициативите на Катедрата.

Заключение

Доц. Мария Цанева е творческа личност с ясно очертани научни интереси, с много и оригинални идеи, които тя успява да реализира чрез активната си дейност. Представените научни трудове, сериозни по обем и качество, справката за приносите , Импакт-факторът, и богатият преподавателски опит на кандидатката напълно покриват изискванията на Закона за академичното развитие в Р. България, Правилника за неговото приложение и Правилника на МУ-Варна. Това ми дава достатъчно категорично основание с пълна убеденост да дам положително становище и да препоръчам на членовете на Уважаемото Научно жури при МУ-„Проф. д-р Параскев Стоянов“ да гласуват положително за присъждане на академичната длъжност „Професор“ на доц. Мария Ангелова Цанева, дм по научната специалност „Патоанатомия и цитопатология“ към МУ-Варна.

07.08.2018

гр. Варна

Член на Научното жури:

/доц. д-р Екатерина Софтова, дм/